

«Timeline» – cronica multimediala da la Svizra

■ Dapi sia fundaziun l'onn 1931 ha la SRG SSR mess en salv millis documents visuals e sonors. Cun il project «Timeline» vul ella render accessibel al public quest archiv audiovisual. La pagina d'internet www.ideesuisse.ch/timeline cumiglia extracts d'emissions da radio e televisiun davart ils eveniments ils pli impurtants da l'istorgia svizra la pli nova. Il portal exista en tut las quatter linguas nazionalas e vegn complett continuadain. La SRG SSR dispona d'in archiv cun nundumbraivels documents visuals ed auditivs. Uschia è sa sviluppada sur ils onns ina cronica multimediala da la Svizra cun emissiuns da radio, rapports da televisiun e contribuziuns d'internet.

quest stgazi ad ina publicitad interessada.

«Timeline» mussa la cronica da la Svizra a partir dals onns 1930, reflectada en las emissiuns da radio e televisiun da la SRG SSR. Ni l'istorgia da radio e televisiun ni l'istorgia da la SRG SSR n'èn il tema, mabain eveniments e debattas ch'han dà da discurren en Svizra. La paletta da temas è ordvart multifara: eveniments dals secturs politica, societad, economia, protecziun da l'ambient, cultura, relaziuns cun l'exteriur e scienza, dentant er eveniments da sport e dal mintgadi.

Ils temas èn partids en nov rubricas (guarda la chascha). Mintga rubrica cuntegna plirs dossiers cun sequenzas d'emissions da radio e televisiun. In text curt introducescha mintga dossier. Ils cuntegns che vegnan furnids da las differentas unitads d'interpresa da la SRG SSR illustreschan dentant er las particularitads ed ils puncts da vista regionalis areguard ils eveniments impurtants e las grondas debattas en la societad. Ultra da quai facilitescha questa plattafurma l'access als archivs online existents da las singulas unitads d'interpresa.

«Timeline» è uschia in fundus multimedial per tut tgi che s'interessa per l'istorgia da la Svizra. Il portal porscha chaussas remartgablhas per ils eglis e las ureglias da quels che dovran l'internet, che tschertgan infurmaziuns approfondadas, dentant er divertentas. Persunas che lavuran per ils meds da mas-

sa, magistras e scolars chattan qua material illustrativ per enritgir lur referats e texts.

Dossiers tematics – dus exempels

La dumonda dal Giura

Ils 24 da settember 1978 approvescha la populaziun svizra la dumonda da stgaffir il chantun Giura. Intgins mais pli tard passan ils districts da Delémont, Ajoie e Franches-Montagnes en la suveranitat dal nov chantun e furman uschia il 23avel chantun da la Confederaziun svizra. La creaziun dal chantun Giura è il resultat da 30 onns lavur da persuasiun e da squitsch dal moviment separatistic da vart francofona en il chantun da Berna.

Cun la creaziun dal nov chantun n'è la «questiun giurassiana» anc betg giu da maisa: ina gronda part dals Giurassians s'engascha era suenter la fundaziun dal chantun per ch'ils districts dal Giura dal Sid s'uneschian cun il nov chantun, schebain che quels districts eran s'exprimids en ina votaziun consultativa da vulair restar tar il chantun Berna. Quai provochescha resistenza tar las forzas probernasas. Malgrà che questa discussiun cuntinuevescha, regorda oz pauc a las polemicas ed a la vehemenza cun la quala era vegnì cumbattì per la fundaziun dal chantun. En spezial las acziuns da la gruppa progiurassiana «Béliers» vegnivan resguardadas surtut en il chantun Berna, ch'era pertutgà directamain, sco acts terroristics.

La «questiun giurassiana» n'era mai mo ina dumonda regionala. Ella occupava l'entira Svizra ed ha dà divers impuls per reflectar davart la politica da minoritads e davart il federalissem svizzer. Tut tenor las regiuns linguistics e la distanza geografica vegnivan però recepidas ed interpretadas las debattas e cuntraversas en moda e maniera differenta. Las reportaschas tschernidas per il dossier da «Timeline» davart la dumonda dal Giura dattan perditga da questas interpretaziuns e recepziuns fitg diversas en connex cun ils sforzs d'indipendenza dal pli giuven chantun da la Svizra.

Isanzas popularas svizras

In ulteriur dossier tematic sa fatschenta cun isanzas popularas svizras. Ina spezia da questas tradiziuns èn las uschenumnadas «isanzas da chalender», pia quelas tradiziuns che vegnan festivadas a datas fixas u previsiblas durant l'onn. In pèr da questas tradiziuns èn anticas, lur ragischs tanschan però darar pli lunsch enavos ch'èn il temp medieval. Savens

L'axa cronologica gida a s'orientar entaifer ils singuls dossiers.

han ils usits che paran d'esser antics lur origin en il 19avel ubain perfin en il 20avel tschientaner. Singulas innovaziuns èn schizunt naschidas pir suenter la Segunda Guerra mundiala u anc pli tard.

Independentamain da lur vegliadetgna ans plaschan quests usits e nus ans participain activamain da quels u assistin sco aspectaturs. Las tradiziuns da chalender tutgan tar las differentas stagiuns sco las cavazzolas tar la primavaira.

Igl è dentant remartgabel che l'enviern è pli ritg dad usits che la stad. Il motiv è bain quel che la stagiun chauda era a ses temp occupada en la societad purila per la lavur ora sin il champ. Ozendi po la societad da temp liber sa permetter da celebrar las festas popularas era durant il temp da stad. Ils lungs dis envidan ad occurrenzas e festas ora en il liber.

Las festas popularas mainan ensemen e radunan la gliעד. Ils novarrivads han l'ocasiun da sa scuntar cun ils indigens e d'avair invista en la vita locala. Las festas popularas mantegnan però era valurs dal passà. Silmain ina giada l'onn vegn per exempel servì ina tratga tipica, be perquai che la tradiziun prescriba quai. Dasper las tratgas tipicas datti era auters elements d'usits che vegnan dads vinavant da generaziun a generaziun: costumes, ceremonias tradiziunalas, suns e tuns caracteristics e forsia perfin ina musica tradiziunala.

In exempel or dal territori rumantsch è l'usit «Hom Strom» ch'ha lieu l'emprima sonda da favrer a Scuol. Uffants e giuvenils ardan in um da strom en il lieu da dretgira. Igl è difficil da dir sch'i sa tracta qua d'in usit per stgatschar l'enviern u d'in usit lià al cult dal sulegl enconuscent en tut il mund.

Ponderaziuns didacticas

Integrar funtaunas audiovisualas è ina metoda cumprovada per concepì in'instrucziun attractiva ed intermediar ils cuntegns a moda persistente. Ultra da fatgs ed opiniuns transportan las contribuziuns da radio e televisiun er ulteriuras infurmaziuns impurtantas: lur tonalitat e linguatg figurativ èn liads al temp e dattan in'impressiun da la relaziun tranter

acturs politics, populaziun e medias sco ch'ella existiva en la perioda correspundenta.

Lavurar cun questas funtaunas audiovisualas sensibilisescha dentant er las scolaras ed ils scolars per la realitad mediana contemporanea. Cumpetenzas da medias gida a percepì sapientivamain ils sentiments che vegnan svegliads cun agid da meds audiovisuals. Tenor retschertgas retiran uffants e giuvenils lur enconuschientschas, interess ed opiniuns pli ferm da las medias che da la scola. Pedagogia da medias è perquai daventà in'impurtanta part da l'instrucziun.

Ch'il medium film è adattà sco instrument da lavur en l'instrucziun ston scolaras e scolars l'emprim pertschaiver. Els duain surmuntar l'idea ch'il film muntia en emprima lingia divertiment e distracziun e saja in med da consumaziun passiva. Perquai è d'intermediar l'enconuschientscha che l'analisi d'in film po daventar ina furma da far experientschas e d'emprender ordvart viva ed impressiu-nanta.

Cun agid da las contribuziuns istori-

cas da film, radio e televisiun accessiblas sur la pagina d'internet da «Timeline» sa laschan illustrar tematics complexas. Bleras da questas contribuziuns èn adattadas sco introducziun en ina nova tematica. Ina tala sequenza d'entrada duaja svegliar mirveglias, evocar dumondas e far gust da tschertgar e da s'approfundar vinavant en la tematica.

Las funtaunas audiovisualas pon dentant er star en il center d'ina sequenza d'instrucziun. Cun guardar pliras giadas la medema sequenza sa laschan per exempel analizar la vista dal filmader, la perspectiva dal raquintader, la successiun dals eveniments, la selecciun da las sequenzas, la tendenza dal commentari sco er il tagl ed autras observaziuns formalas u tecnicas.

Savens vegn ina contribuziun da film er duvrada sco sequenza finala da l'unitad d'instrucziun. En quest cas serve ella sco resumaziun u vista generala dal tema.

Il diever pratic da las materialias audiovisualas po vegnir realisà en furma da projecziun en classa cun agid dal beamer u sco lavur singula respectivamain en gruppa al computer.

«Timeline» – il portal multimedial davart l'istorgia svizra a partir dal 1931.

«Timeline» – las nov rubricas ed ils singuls dossiers en survista

Vita politica svizra:

- Neutralitad svizra e la Segunda Guerra mundiala
- La furmla magica
- L'affera da fischas
- Facultad gidieua, aur dals nazis ed il rapport Bergier
- L'armada en refurma

La Svizra en il mund:

- La Svizra circumdada
- Il bloc da l'ost e la tenda da fier
- La Svizra e l'ONU

Debatas publicas:

- La debatta nucleara
- Cuntrapreziun ed abort
- La debatta davart la «surimmigraziun» dals onns 1970

Moviments da protest:

- La lutga per il dretg da votar da las dunnas
- La dumonda dal Giura
- La giuventetgna sa revoltescha

Vita da mintgadi:

- La vita da mintgadi e la mobilisaziun
- Grondas catastrofes

– L'immigraziun taliana

- Materias primas e recicladi
- Citad e champagna
- Epidemias
- La dunna en il mund da lavur
- La giuventetgna – ina fasa difficila
- Planisaziun dal territori
- Il turissem en Svizra

Cultura e munds d'ideas:

- Usits e tradiziuns
- Ils papas e la Svizra
- Las exposiziuns nazionalas

Sport e temp liber:

- Ski – il sport nazional
- Ballape e la squadra nazionala
- Cursas d'autos

Furmaziun e perscrutaziun:

- Las scolas politecnicas federalas
- La dinastia Piccard
- Il clima en privel

Economia ed infrastruttura:

- La construcziun d'autostradas
- Ils lais da serra
- Las novas transversalas da las Alps
- La story da la Swissair

La presentaziun:

Portal «Timeline»
(www.ideesuisse.ch/timeline)

Dapli infurmaziuns:

chatta.ch/?hiid=167
www.chatta.ch

Conservà vegls documents audiovisuals grazia a Memoriav

L'uniun Memoriav sustegna il svilp da «Timeline». Dapi il 1995 s'engascha Memoriav per mantegnair la memoria audiovisuala da la Svizra. La SRG SSR fa part dals commembers da

fundaziun. Grazia a Memoriav han pudì vegnir segirads e rendids accessibels al public effectivs impurtants da radio e televisiun. Dapli infurmaziuns sut www.memoriav.ch.